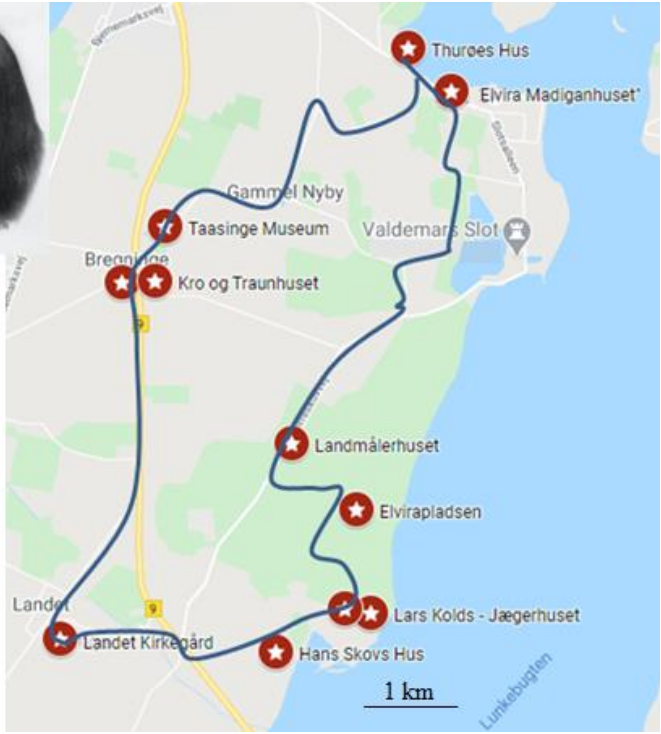
Elvira og Sixten på Tåsinge

Deres færden i tid og sted år 1889

Kronologi

Tirsdag den 28. Maj	Flugten fra Sundsvall
Nogle dage efter pinse (9. juni)	Madam Andersens pensionat
Tirsdag den 18. juni - 15. juli	Hotel Svendborg
14 dage før den 23.07	Skovfoged Jansen i Nørskov
Mandag den 15. juli	Frida Andersen
Tirsdag den 16. juli	Frida Andersen
Onsdag den 17. juli	Frida Andersen
Torsdag den 18. juli	Eftermiddag hos Lars Kold, Nørskov
Fredag den 19. juli	Peter Skov hørte revolverskud i Nørreskoven
Lørdag, den 20. juli	Landmålerhuset
Søndag, den 21. juli	Ane Stenners på gerningsstedet
Mandag, den 22. juli	Ligene findes i Nørreskoven
Tirsdag, den 23. juli	Ligsyn i Nørreskoven
Lørdag den 27. juli	Begravet på Landet Kirkegård

Troense

Thurøes Hus eller *"Pilekrog"*, nuværende Strandgade 50 (tidl. 52) i Troense. Elvira og Sixten overnattede på dette sted i et sidehus beboet af Johannes og Frida Andersen. Fridas fulde navn var Frederikke Camilla Christine født Sørensen. Hun var svigerdatter til Madam Andersen på hvis pensionat parret spiste deres måltider.
Frida havde været kammerjomfru på slottet og passet de to baronesser Caroline og Augusta, hvilket understøttes af, at de begge var faddere for Fridas dreng Carl, der var født 1888.
Frida og Johannes fæstede i 1891 et hus i Strandgade (nr. 19) det såkaldte "Karnaphus". Johannes, der var styrmand, døde året efter på Bogense Sygehus, hvor han syg var ført til fra skonnerten Athene af Thurø. Frida døde 1897, hvorefter sønnen Carl kom i pleje i Strandgade 6 hos farmoderen Madam Andersen og faster Annette.

Thurøes Hus eller "Pilekrog" ca. 1930. I et sidehus på denne matrikel boede Johannes og Frida Andersen, hos hvem Elvira & Sixten overnattede i tre nætter.

Madam Andersens Pensionat med beliggenhed ved det daværende Strandgade 6, populært kaldet "Elvira Madiganhuset".
På dette sted overnattede Elvira og Sixten første gang de var i Troense *"nogle Dage efter Pinse",* og det var efterfølgende stedet, hvor de spiste de sidste tre dage de var i live. Datteren Annette fortæller sidenhen, at det var hende, der smurte madpakken til dem, pakket i en lille spånkurv *"tillige 2 Bajre og Akvavit i en lille Flaske".*
Madam Andersen var enke efter lods Søren Andersen, og familien havde pensionat og høkerhandel i ejendommen, der blev drevet videre af datteren, som blev gift 1895 med Rasmus Frederiksen. Annette blev enke i 1929 og fortsatte med købmandshandelen, der efterhånden nærmest var en souvenirbutik med postkort og turistartikler med Elvira Madigan og Sixten Sparre. Hun har fortalt historien utallige gange, hvilket har været medvirkende til at underbygge myterne om stedet. Huset blev nedrevet i 1967 efter at have stået tomt nogle år.

I haven mod Thurø Sund findes stadig resterne af det lysthus, hvor Elvira og Sixten yndede at indtage deres måltider.

"Elvira Madiganhuset" det tidl. Strandgade 6. På billedet Rasmus Frederiksen og svigermoderen Madam Andersen, der boede på aftægt. Foto fra før 1910.

Pederskov

Landmålerhuset

Parret var angiveligt blevet set flere gange om lørdagen den 20. juli ved "Landmaalerhuset", nuværende adresse Nørreskovvej 14.
I huset boede to familier, hvor den ene kone, Marie Andersen, om eftermiddagen havde givet Elvira og Sixten vand i et krus, som de begge drak af. Hun så efterfølgende. at de i stedet for at gå mod Lundby var drejet ind i skoven ad en sti. Den anden kone, Stine Rasmussen, havde endvidere set parret gå forbi om formiddagen, medens foregående kone var taget til mejeriet i Lundby. Hun havde igen set dem om eftermiddagen omkring kl. 4, hvor nabokonen gav dem vand. Ovenstående forklaring var afgivet ved fogedretten og er bevaret i Taasinge Birkedommers Arkiv. Begge kvinder var helt sikre på, at det var om lørdagen (20/7), det fandt sted. Deres beretninger passer dårligt med det sandsynlige dødstidspunkt, hvorfor der rejses tvivl om troværdigheden.

Landmålerhuset ca. 1920 på Nørreskovvej (tidl. Skyttevej). Huset har sit navn efter Kongelig landmåler Peder Kjellerup der døde 1825.

Nørskov (eller Nørskov Huse) – Bebyggelsen syd for Nørreskoven

Jægerhuset

Hos skovfoged Jansen *". . hvor de for ca. 14 Dage siden har været . ."*
(citat fra ligsynet den 23/7)
Stedet er det såkaldte "Jægerhus" i Nørskov, nuværende Tørvemosevej 28, tidligere kaldet Nørreskovvej.
Det drejer sig om Jæger Jansen eller Johannes Christian Jantzen, gift med Marie Henriette Dorte Mohr, hans 2. hustru.
Jansen (Jantzen) var født i Helsingør i 1827 og var kommet til Tåsinge omkring 1857, hvor han var skytte, jæger og skovfoged først i Knudsbølle og herefter i Nørreskov.
Hans søn Marius Jantzen blev kendt som dansk / norsk socialist, der endte med at emigrere til Amerika. Han skrev den samfundskritiske bog "Under Administration" 1908, der skildrer de lokale forhold på Tåsinge.

"Jægerhuset" i Nørskov hvor skovfoget Jansen boede. Han fik Sixten Sparres visitkort ca. to uger før de begik selvmord. Foto af Sylvest Jensen 1955

Lars Kolds Hus

Torsdagen den 18. juli om eftermiddagen mellem kl. 5 og 6 kom der en *"Herre og Dame, der begjærede Vand at drikke".* Bådfører Lars Christensen Kolds kone, Birte, 40, år gav dem vand, som de drak på stedet og tillige fyldt i en flaske. Der blev ikke talt om andet, end *"hvad der angik Begjæring om Vand".*
Huset, der lå ved det nuværende Tørvemosevej 20, blev revet ned og erstattet af det nuværende i 1922.

Tørvemosevej 20 som det så ud 1956. Det var her Elvira og Sixten om torsdagen fik vand den sidste dag de var i live.

Hans Skovs Hus

Huset er beliggende på det nuværende Tørvemosevej 12.
Husmand Hans Markus Klausen (Skov) boede her med konen Karen og datteren Maren Kirstine, 21 år gammel, som fandt ligene af Elvira og Sixten om mandagen (22/7) i en bevoksning af unge bøge.
De to var gået i skoven for at skære brændenælder, som *"hun i denne knappe Fodertid giver Køerne"*, da de fandt de to døde mennesker. Karen Klausen løb straks hen til sin mand, der arbejdede på Thaersminde avlsgård, hvorefter de meddelte sognefogeden, hvad de havde set.
Dagen forinden havde Ane Stenners (54 år) ellers set to "sovende" personer i skoven, men da *"denne Kone imidlertid er i høj Grad aandsvag, havde ingen ænset hendes tale".*

Tørvemosevej 12 hvor familien boede, som fandt de døde i skoven. Luftfoto af Sylvest Jensen 1954.

Bregninge

Traunhuset

I dette nu forsvundne hus i Bregninge boede Rasmine på 7 år med sin familie, da Elvira Madigan og Sixten Sparre en dag bankede på for at bede om vand. Det er i hvert fald, hvad hun fortæller mange år efter. Hun beretter så levende i flere avisartikler om indtrykket, at det er sandsynligt, at det har fundet sted. Selvom mange af detaljerne af journalisten kan være blandet sammen med, hvad der ellers har været sagt og skrevet om den kendte historie.
Rasmine der for eftertiden er kendt som "Mine Pelle", blev efter mange genvordigheder gift med gårdmandsønnen Lars Peder Pelle i Lundby, deraf kommer tilnavnet.

"Traunhuset" efter maleri på Tåsinge Museum. I baggrunden til højre Bregninge Kro med krohaven og "paddehatten". Til venstre mellem træerne skimtes den gamle krobygning.

Bregninge Kro

I den nu nedlagte have ved Bregninge Kro stod førhen hvad man kaldte "Elvira Madigans Lysthus", som var et mærkeligt rundt bord med tag over, udformet som en paddehat. Bordet stammede fra det nedlagte forlystelsessted, Sophie Frederikkelund i *"Salonskoven"* i Troense. Navnet har det fået fordi Elvira og Sixten skulle have spist der flere gange. Historien er videregivet af folkemindesamleren Poul Fredholm, der havde talt med egnens ældste, der kunne huske tilbage til den tid.

Bregninge Krohave med "Elvira Madigans Lyst-hus". På billedet sadel-mager Laurits Christensen og værtsparret Hansine og bødker Jørgen Madsen. Foto fra 1904

Elvirapladsen

Gerningsstedet i Nørreskoven, populært kaldet "Elvirapladsen" har gennemgået mange forandringer i tiden løb. I 1941 blev opsat en mindesten som erstatning for de træer hvor turister havde ridset navne og mærker i. Stedet er placeret i Landet sogn ca. 30 meter fra sognegrænsen til Bregninge og ca. 60 meter øst for befæstet skovvej.

Elvirapladsen i Nørre-skoven. Ældre postkort, der viser en gruppe personer på stedet, hvor de døde blev fundet. Foto Emil Hansen 1889.

Landet kirkegård

Parret blev den 27. juli begravet på Landet kirkegård under stor deltagelse. Pastor Schousboe prædikede over ordene "Dømmer Ikke". Mange af de lokale havde medbragt markblomster der fortrinsvis blev lagt på Elviras kiste. Det er nu blevet skik ved bryllupper, at bruden lægger sin buket på Elviras grav.
Gravstedet var oprindeligt lige syd for den store eg, men er flyttet flere gange siden, og der har været brugt andre gravstene. Der blev i 2013 etableret et nyt gravsted med de oprindelige stene centralt placeret på en rund mindeplads.

Landet Kirkegård med Elvira og Sixtens gravsted. Postkort fra 1906 hvor teksten på gravstenene er tilføjet billeder ved retouchering.

Tekst af Keld Bo Larsen, 2020
Find flere henvisninger og kilder på *elviramadigan.dk* og *elviramadigan.se*
Taasinge Museumslaug har yderligere beskrivelse af og kildehenvisninger til emnet i TÅSINGE ÅRBOG 2019.

– *Find mere om ture på Tåsinge på visittaasinge.dk*.

Taasinge Museum
Et stort lokalhistorisk museum
- Se meget mere på museet om
Elvira Madigan og Sixten Sparre
Kirkebakken 1, Bregninge
1/6-31/8 tir. -søn. kl. 11-16
1/9-15/9 tors. - søn. kl. 11-16
taasinge-museum.dk

TÅSINGE TURISTINFORMATION
www.visittaasinge.dk